

TORONTÁI

Ára	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel. Becskerek, Obiljeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:	Ára
1	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21	Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Félévre ... 150 D Havonta ... 25 D	1
Din	Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Hirdetések díjazás szerint Megjelenik naponta délelőtt	Din

A beográdi tartománygyűlés egész tisztikara vajdaságiakból áll.

Beograd, febr. 24.

Tegnap reggelre volt egybehíva a beográdi tartományi gyűlés alakuló ülésre. Az alakuló ülés napirendjére a kerületi képviselői mandátumok igazolása és a különféle bizottságok választása volt kitéve.

Az ülés megnyitása nyolc órára volt kitéve, de jóval ez időpont előtt gyűltek össze a kerületi képviselők a kerületi szkupstina ideiglenes helyisége: a beográdi kerületi törvényszék nagy gyűléstermében, amely szokatlan élnökség képét mutatta. A régi, egymással már ismerős képviselők csoportokban állva vitatják meg az aktuális kérdéseket, a még ismeretlenek, akik először vannak itt, ismerkednek.

Kik vannak jelen az alakuló gyűlésen.

Az egyesült radikális-magyar-német többségi oldalon 41 képviselő van jelen. Davidovityék 14, Pribicevityék 5, a földművesek 3 képviselővel szerepelnek. Három képviselő betegsége miatt nem jelent meg az ülésen.

Az ülés megnyitása.

Az ülés kezdetét nyolc óra 40 perckor csengetés jelzi. Alekszjevity Mita főispán megnyitja az ülést, felhívja a tartományi gyűlést, hogy alakuljon meg és válasszon korelnököt.

A gyűlés Manojlovity Tosa szrbobráni gazdálkodó személyében megválasztja a korelnököt, aki a korjegyzői tisztségre Zsivánsevity Mihajlót és dr. Ludaity Milost kéri fel.

Ezután Alekszjevity Mita főispán bejelenti, hogy a közigazgatási bíróság átküldötte a főispáni hivatalnak a tartományi képviselőválasztáson igazolt hatvanhat képviselő nevét, amelyet Ludaity dr. korjegyző fel is olvas, majd a képviselők egyenként átadják az elnöknek megbízólevelüket. Manojlovity korelnök ezután az eskü letételére hívja fel a képviselőket.

A tartománygyűlés görög keleti tagjaitól Dimitrievity Dragutin próta, a katolikusoktól dr. Magyarecz plébános, az izraelitáktól pedig dr. Alkalai grandrabbi vette ki az esküt. Az eskü után Dimitrijevity próta és Alkalai grandrabbi rövid beszédben figyelmeztették a képviselőket a letett eskü fontosságára.

Ezután a korelnök rövidebb szünetet rendelt el, hogy alkalmat adjon a képviselőknek a választásokat megelőző megbeszélésekre.

Kik a jelöltek.

Az egyesült radikális-magyar-német-párt egy közös listával lépett fel, amelyen elnökként Beslity Niko-

la mérnököt, alelnökként Pavlovity Sztóján, titkárokként: dr. Ludaity Milost, dr. Zákó Milánt és dr. Király Károlyt jelölték.

Az ellenzék listáján elnökként dr. Vulovity Veliszláv államtanácsos (dem.), alelnökként dr. Erdeljánov Péra (függ. dem.), titkárokként: Zubanov Sztéva (földm.), Sztójnov Zsiva (függ. dem.) és Tomity (dem.) szerepelt.

Az elnökválasztás.

Az ülés újból való megnyitása után a korelnök elrendelte az elnökválasztást. A választás titkos és zárt borítékban történt.

Beslity Nikolára 41, Vulovity Veliszlávra 22 szavazatot adtak le, két szavazólapot pedig üresen adtak be. A szavazás eredményének alapján a beográdi tartományi gyűlés elnökevé Beslity Nikolát választották meg.

Beslity Nikola beszéde.

Beslity Nikola ezután elfoglalta az elnöki széket és megköszönte a tartományi gyűlés előlegezett bizalmát. Minden igyekezetével azon lesz, hogy megfeleljen azon várakozásnak, amelyet a tartományi szkupstina az elnökötől joggal elvárhat. Nem ad programot, de azt kijelenti, hogy sokat kell dolgozni. Minden tudást össze kell szedni a nép javára, az állam boldogítására. A munka nehéz lesz és terhes és nagy objektivitást igényel, hogy mindent úgy intézhessenek el, a hogy kell. A szkupstina mostani ülésszaka nagyon fontos, mert rendkívül sok olyan életbevágó fontos ügyben kell határozni, amelyek mind megoldásra várnak.

Beslity szavait nagy tetszéssel fogadták és lelkesen ünnepezték.

Vulovity Veliszláv az ellenzék nevében tiltakozik az ellen, hogy a szavazást egyedül az elnökség, illetve a két titkár ellenőrzi és ebből a képviselők megbízottjai ki vannak zárva. Az elnök idézi a törvényt és a végrehajtási utasítás vonatkozó szabályait, amelyek szerint más előírás a szavazásra nézve a törvényben nincs. Honorálni kívánja azonban Vulovity észrevételeit és elrendeli, hogy a további szavazásoknál az eredmények végleges kihirdetése előtt meg kell állapítani, hányan vettek részt a szavazásban.

Alelnök és titkárok választása.

Az ezután következő alelnöki választásban

Pavlovity Sztóján 41, Erdelján Péra dr. 22 szavazatot kapott, egyet pedig üresen adtak be. Ennek eredményeképpen a tarto-

mánygyűlés alelnöke Pavlovity Sztóján lett, a három titkár pedig dr. Ludaity Milos, dr. Zákó Milán és dr. Király Károly lett.

A tisztikar megválasztása után Alekszjevity főispán felolvasta a tartományi gyűlés összehívásáról szóló királyi ukázt, majd a beográdi első tartománygyűlést megnyitottnak mondja ki.

Hódoló távirat a királynak.

Beslity Nikola elnök indítványára egyhangulag elhatározta a tartománygyűlés, hogy öfelségének a következő hódoló táviratot küldi:

A beográdi tartománygyűlés tagjai első történelmi jelentőségű gyűlésük alkalmából ezúton fejezik ki határtalan alattvalói hódolatukat és hálájukat a népszabadság eléréséért és szívből kívánják, hogy éljen soká az uralkodó és a felséges uralkodó ház. A beográdi tartománygyűlés nevében Beslity Nikola elnök.

Üdvözlő távirat a kormánynak.

Beslity elnök javaslatára a szkupstina elfogadta a kormánhoz intézett üdvözlő távirat alábbi szövegét is.

A királyi kormány elnökségének, Beograd. A beográdi tartománygyűlés tagjai első ülésükről igaz hálájukat fejezik ki a királyi kormánynak a tartományi rendszer létesítése és az autonóm tartományi élet keresztülviteléért. A beográdi tartománygyűlés nevében Beslity Nikola elnök.

Alekszjevity főispán terjesztette elő ezután kimerítő és szakszerű jelentését a beográdi tartomány, helyesebben a volt Torontálmegye közigazgatási állapotáról. Vulovity Veliszláv azt javasolta, hogy mielőtt megkezdene a főispán jelentése fölötti vitát, sokszorosítsák azt és osszák ki a tartománygyűlés tagjainak. Ezt a javaslatot a gyűlés elfogadta.

Választás a tartományi választmányi tagsági helyeire.

Beslity elnök előterjeszti ezután Pavlovity Sztóján és társai indítványát, amelyben javasolják, hogy a törvényben körülírt 5-8 tartományi választmányi tagsági helyet a költségek kiméltése céljából ötben állapítsák meg.

Vulovity a fenti javaslat kiegészítésképpen javasolja, hogyha a megalkotandó ügyrend azt mutatná, hogy az öt választmányi tagsági hely kevés, úgy ezek számát a szkupstina saját hatáskörében felemelhesse. Pavlovity javaslatát Vulovity kiegészítő javaslatával

együtt egyhangulag elfogadta a szkupstina.

Ezután megejtették a tartományi választmányi tagok választását.

Első tag: Cavkovity Sztévan, helyettesei Jankovity Vója és Lukity Dobrivoj.

Második tag: Zsivánsevity Mihajló, helyettesei Pantovity Dragutin és dr. Zákó Milán.

Harmadik tag: Ludaity Száva, helyettesei Vlaskality Szvetozár és Zlokolica Zsárkó.

Negyedik tag: Krsztity Vászta, helyettesei Jovánovity Vladiszláv dr. és dr. Bata Péter.

Ötödik tag: Petkovity Gyura, helyettesei Miloradovity Péra és Sztankovity Milos.

A szavazás eredményének kihirdetése után Tomity Jevren konstátálni kívánja, hogy a választást proporcionális elvek alapján kellett volna lefolytatni.

Beslity elnök ezzel szemben rámutat a törvény és a végrehajtási utasítás vonatkozó szabályaira, a melyek szerint a tartományi gyűléseken a többség döntése a tartományi gyűlés többségének tekintendő.

Zsivánovity Mihajló és Pantovity Dragutin kijelentik, hogy a választások teljesen törvényesen folytak le és azok ellen kifogás nem emelhető.

Vulovity hangsúlyozza, hogy Tomity nem a lefolyt szavazás törvényessége ellen szólalt föl, csak a miatt, hogy nem alkalmazták a proporció elvét. Ha ez a törvényben nincs lefektetve, úgy nem lehet rá szót vesztegetni. A felszólalással nem akartak mást, csak ünnepelesen óvást emelni ez ellen, anélkül, hogy a választás érvényessége ellen szólanának.

Ezután befejezték a délelőtti ülést majd délután 4 órára hívták egybe a következő ülést. A formalitások elvégzése után az elnök bejelentette, hogy a három albizottság választása van napirenden. Az albizottságokat közfelkiáltással választották meg Pavlovity Sztóján ajánlatára.

A pénzügyi bizottság tagjai lettek: Pantovity Dragutin, dr. Várady Imre, Glavaeski Vászta, Vulovity Veliszláv, dr. Erdelján Péra.

A javaslattevő bizottság tagjai: Zákó Milán, Lukity Dobroszláv, dr. Ludaity Milos, dr. Tomity Jevren és dr. Jovánovity Nikola.

A kérelmek és panaszok bizottságának tagjai: Miloradovity Péra, Russo A. Salamon, dr. Balasa Péter, Kerepesi Vince és Ility Próka.

A választási eredmény kihirdetése után felhívta az elnök az egyes bizottságokat, hogy a szkupstina ülése után alakuljanak meg.

Miután ezzel az ülés napirendje kimerült, a következő ülést ma délelőtt 10 órára hívta egybe Beslity Nikola elnök.

A mai ülés napirendjén a bizottságok megalakulásáról szóló jelen-

tés és a kerületi képviselők napidijainak a megállapítása szerepel.

Az albizottságok az ülés után rögtön megalakultak.

A pénzügyi bizottság elnöke: Pantovity Dragoszláv, titkára: Glavacski Vászta lett.

A javaslattevő bizottság elnöke: dr. Zákó Milán, titkára: Ludaity Milos dr.

A kérvények és panaszok bizottságának elnöke: Russo A. Salamon, titkára Ility Próka.

A dunamenti és bácskai tartománygyűlés megnyitása.

Az egész országban tegnap ültek össze a tartományi gyűlések, amelyek közül a Bánságot csak a bácskai és a dunamenti kerület munkája érdekli közelebről.

A dunamenti kerületben 38 megválasztott képviselőből 36 jelent meg. Ebből a többség: 18 radikális, 2 német és 3 földmives, akik egy blokkba tömörültek, velük szemben áll 13 demokrata és 2 független demokrata. A tartománygyűlés elnöke Rakity Szlávkó vrsaci képviselő lett. Titkára Butás Koszta kovini képviselő, ugyancsak bánsági ember.

A dunamenti kerület üléseit különben mindjárt bizonytalan időre elnapolta, hogy előkészíthessék a tárgyalási anyagot.

A bácskai kerület gyűlése Szomborban ült össze és rögtön az ülés elején nagy vihart váltott ki az a kérdés, hol legyen a tartománygyűlés székhelye, Szomborban vagy Noviszádon. Végre is a főispán kijelentette, hogy a belügyminiszter úgy döntött, hogy a szkupstina továbbra is Szomborban marad, de ideiglenes minőségben.

A szkupstinában a többség listájáról elnökké választották dr. Manojlovity Vladiszlávot.

A zágrebi tartománygyűlés.

A zágrebi tartománygyűlés meglehetősen viharos hangulatban folyt le. Rögtön az ülés elején a királynak szóló hódoló távirat megszövegezésénél dr. Hauzsek (föd.) tiltakozott a sürgöny elküldése ellen. Ekkor Radics Szeptán fölkel a helyéről, odament Hauzsek asztalához, szétdobálta az írásait, majd megkapta Hauzsek vállait és hatalmasan rázni kezdte. Hauzsek az öklével kezdte csépelni Radicsot, mire a többi képviselő hamarosan szétválasztotta őket.

A zágrebi tartománygyűlés elnöke dr. Macek Szlávkó (Radics-p.) lett, míg a kerületi klub feje Radics Szeptán.

TÖZSDE

Február 23.

Beograd. Newyork 5673—93 és fél, London 27595—7675, Páris 222 és fél—24 és fél, Zürich 1094—97, Milánó 248—50, Berlin 1348 és fél—51 és fél, Prága 16830—6910, Wien 8005—03 és fél, Budapest 996 és fél—99 és fél.

Zürich. Beograd 913 és fél, Páris 2035, London 2521 és hétnyelcad, Newyork 520, Milánó 2265, Berlin 12323 és fél, Wien 73 és egynegyed, Prága 1540, Budapest 9090, Bukarest 321 és egynegyed, Brüsszel 7230.

100 dinár ma

Budapesten 10-01 pengő.
Zürichben 9-13 sv. frank.
Berlinben 7-35 ar. márka.
Bécsben 12-42 silling.
Triesztben 40-05 lira.
Prágában 58-95 esek kor.

Milyen esélyei vannak a vasárnapi pótválasztásnak.

A lazarevói, bánátszki-deszpótováci és cseszteregi választás befolyásolhatja az eddigi eredményt.

Becskekerek, febr. 24.

A közigazgatási bíróság a beográdi tartomány becskerekai és jásatomityi (módosi) járásban megválasztott képviselőinek mandátumát felfüggesztette, mert a cseszteregi, lazarevói és bánátszki-deszpótováci választások ellen a német- és a földmives-párt panaszt emelt. Egy idejűleg új választást rendelt el Cseszteregen, Bánátszki-deszpótováccon és Lazarevón és a pótválasztás eredményétől függ, hogy a két járásban kik lesznek a tartományi képviselők.

A három község közül Bánátszki-deszpótovác (Ernőháza) és Lazarevó a becskerekai járásban fekszik. A becskerekai járásban a január 23-iki kerületi választásokon a szavazatok a következőképp oszlottak meg az egyes pártok között: a radikális és a magyar-párt 9279, a földmives- és a német-párt 1292, a demokrata-párt pedig 2349 szavazatot kapott. A hányadost csak két párt érte el, a radikális és független demokrata—demokrata. A szavazatokon a szavazatok arányában két párt osztozkodott olyképpen, hogy a hat mandátum közül öt a radikális-pártnak, egy pedig a demokrata-pártnak jutott. A becskerekai járás képviselői eszerint Petrovity Vaszilie, Marinkov Gyóka, Szeity Koszta, Velicskov Ilia, Jambor Sándor és Moljac Milivoj (demokrata) lettek. Most nagy érdeklődéssel várják helyi politikai körökben, hogy a pótválasztás megváltoztatja-e és mennyiben a becskerekai járás választási eredményét.

Bánátszki-deszpótováccon a radikális- és magyar-párti listára 469, a földmives- és német-pártira 49, a függ. dem.—demokrata listára 29

szavazatot esett Lazarevón az első számú urnában 866, a másodikban 34, a harmadikban 14 szavazatot számláltak össze, ebben azonban bennfoglaltak a kleki szavazatok is. Ezek levonásával a feltüntetett számok felét vehetjük irányadónak. A szavazatok megoszlásától függ, hogy miképpen fog kialakulni a járás választási eredményének végleges képe.

A jásatomityi járásban dr. Veszelinovity Iván kikindai királyi közjegyzőt, dr. Hoffmann Georg jásatomityi kereskedőt, Kojity Szlávkó jásatomityi jegyzőt és Ruzsity Mileta cseszteregi tanítót választották meg tartományi képviselőnek. Ebben a járásban a szavazatok a következőképp oszlottak meg: radikális—magyar 4781, demokrata—független demokrata 2182, pártonkívüli 1188 és földmives—német 611. A cseszteregi pótválasztások kimenetelétől függ, hogy ez az erőmegoszlás végleges marad-e.

A választásokat február 27-ikén tartják meg.

Tegnap délben értesítés érkezett Becskerekre, amely hivatalosan is közli, hogy a közigazgatási bíróság pótválasztást rendelt el Bánátszki-deszpótováccon, Lazarevón és Cseszteregen. A közigazgatási bíróság egyúttal közli, hogy új választási elnököket nevezett ki a három község részére. Bánátszki-deszpótováccon Pejovity Velimir becskerekai törvényszéki bíró, Lazarevón pedig Trifunác Bozsídár törvényszéki bíró lesz a választási elnök. A pótválasztás mindkét helyen reggel hét órakor kezdődik és este hat óráig bezárólag tart.

A felfüggesztett hitközségi vezetőség válasza az érseki pásztorlevélre.

Becskekerek, febr. 24.

A becskerekai róm. kath. hitközség választott képviselőtestülete tegnap hozta nyilvánosságra azt a memorandumát, amelyben a hitközségi autonómia felfüggesztése és az ezzel összefüggő kérdésekben kifejti álláspontját.

A memorandum, amely felöleli a közel egy éve tartó hitközségi harc egész történetét, tulajdonképpen válasz Rodics Ráfael Beograd—szmederevói érsek, bánáti apostoli kormányzó mult év szeptember 29-ikéről kelt pásztorlevelére, amelyből a hitközség arra a meggyőződésre jutott, hogy a főpásztor elhatározásának alapjául szolgáló értesülések és információk nem mindenben fedték az események valódi lefolyását.

A hitközség, a memorandum szerint, éppen azért várt ezzel a válaszával hónapokig, mert váltig remélte, hogy az annak idején előterjesztett ünnepélyes óvás alapján egyházi részről revízió alá veszik a kifogásolt elhatározásokat és ezáltal talán további bonyodalmak nélkül, lehetővé válik a békés meg egyezés. Minthogy azonban az ily irányú szándéknak mindeddig semmi jelét nem látták,

„a képviselőtestület indítva érzi magát arra, hogy igazának tudatában egy a lelkiességgel, mint a hívőkkel szemben való korrekt magatartásának bizonyításául a pásztorlevél adatainak megcáfolásával a nyilvánosság elé lépjen, miután a pásztorlevelet is az egyház részéről a legkisebb aggály nélkül a legnagyobb nyilvánosság előtt terjesztették“.

A memorandum részletesen foglalkozik a becskerekai r. kath. hitközség kebelén belül kitört vizsgállyal, megemlékezik a hitközségi autonómia történeti kialakulásáról, majd kronológikus sorrendben végigvezeti az olvasót az egész hitközségi harc minden egyes mozzanatán. A pásztorlevélnek azon szakaszára, amely azokat az okokat tartalmazza, amik alapján a Főpásztor a hitközség önkormányzatát felfüggesztette, pontról-pontra veszi a memorandum és a pásztorlevél eredeti szövegének ismétlésével egyenkint és részletesen foglalkozik minden egyes vádponttal.

A memorandum befejező része, amely röviden összefoglalja az egész anyagot, így hangzik:

„A fentiekben részletesen és teljes tárgyalással előadottak-

ból elfogulatlanul csak az állapítható meg, hogy a velikibecskekerekai r. kath. hitközség megválasztott képviselőtestülete tántoríthatatlanul ragaszkodott őseitől öröklött és ugy egyházi, mint világi törvényekben és a szokásjogban biztosított önkormányzatához és hogy az egész hitközségi harc során, igazának tudatában, mindig csak a legtisztább eszközökkel és fegyverekkel harcolt ezen jogainak megőrzéséért.

A pásztorlevél apró részletekkel tárgyalta a kérdéssel összefüggő összes eseményeket, ugyanilyen részletességgel kellett tehát a válasznak is elhangzania és ennek, az események egymásutánját és lefolyását pontosan és hűen visszatükröztető beállításnak kétségtelenül meg lesz az az eredménye, hogy az elfogulatlan olvasó minden kétséget kizáróan, tisztán láthat e kérdésben és önmaga alkothatja meg véleményét, hozhatja meg ítéletét abban a tekintetben, hogy melyik oldalom van az igazság.

A válaszukban részletesen előadottak alapján, minden kétséget kizáróan

tény az, hogy a velikibecskekerekai r. kath. hitközség első alakulása 1872-ben a legteljesebb autonóm szellemben történt, vagyis alapszabályait a hitközség közgyűlése maga állapította meg;

tény az, hogy ez a hitközségi autonómia az önkormányzat mostani felfüggesztéséig változatlanul fennállott és azt sem egyházi, sem világi részről soha kétségbe nem vonták;

tény az, hogy az új püspöki alapszabályokat az Apostoli kormányzás a hitközség megkerülésével hozta és a nyilvánosságra hozatalukkal egyidejűleg jogérvényesekké nyilvánította;

tény az, hogy a Codex Juris Canoniceinek nincsen olyan rendelkezése, amelyből az a következtetés volna levonható, hogy a hitközségnek nincs joga alapszabályok hozatalára és így az egyházi törvénykönyv sem nyújt jogalapot évszázados jogaink elkobzására;

tény az, hogy a hitközségi harc első része azzal zárult, hogy közös tárgyalások eredményeképpen a püspöki alapszabályokhoz pótlólag egy Novella hozatott, amelyben a Főpásztor elismerve a világi álláspont helyességét, teljesen épségben tartotta régi jogainkat;

tény az, hogy a Novella megszövegezésére összeülő közös bizottság értekezletén, 1926 május 19-én, az egyházi főhatóság megerősítette az egyháztanács néhány vezető tagjának az egyház és intézményei elleni izgatás címén megsemmisített mandátumát;

tény az, hogy az egyháztanács alakulását, amit a pásztorlevél szerint, az egyházi főhatóság sohasem ismert el törvényesnek, valójában mégis csak jogérvényessé nyilvánította azáltal, hogy a püspöki helynök a hitközség elnökével olyirányu megegyezést létesített, hogy a június 29-iki ülésen az egyháztanács újbóli megalakulása nem szükséges;

tény az, hogy az újabb és egészen váratlan nehézségeket, amelyek váratlanul az egyháztanács felfüggesztéséhez vezettek, az a körülmény okozta, hogy a június 29-iki gyűlést az egyházi elnök nem ezen megállapodás szerint vezette;

tény az, hogy ezt a kétoldalu szerződés jellegével bíró, közös megegyezéssel hozott Novellát a Főpásztor önkényüleg és egyoldaluan hatályon kívül helyezte;

tény az, hogy a felszólamlási tanács elnökének megválasztását, a tanács az elnöklő püspöki helynök felfogását nem osztván, hogy a további komplikációkat elkerülje, csak ideiglenes jellegűnek nyilváníttotta;

tény az, hogy az 1926 június 29-iki egyháztanácsi ülésen a felszólamlási bizottság egy tagja csak az ellentétek elsimítása érdekében kért engedélyt a felszólalásra s így ebből nehezen vonható le az a következtetés, hogy ezzel az eljárással már nem csupán a Novella kereteit vetették széjjel, hanem annak lényegét törték össze;

tény az, hogy az egyháztanács által hozott ügyrend a felszólamlási tanács tagjainak az egyháztanács ülésén való aktív részvételét kifejezetten tiltja, vagyis az egyháztanács ezen kérdést önszántából a Főpásztor felfogásával teljesen egyező módon szabályozta;

tény az, hogy bármilyen, két elnökkel bíró szervezetnél az egyik elnök távolléte az ülés törvényszerűségére befolyással nem bírhat és végül

tény az, hogy az egyháztanács mint alsóbb fórum, sohasem vette érdemi tárgyalás alá a közgyűlésnek, mint felsőbb fórumnak határozatait.

Mindezeknél fogva az egyháztanács egyetlenegy vádpontja nézve sem érzi magát bűnösnek s igazán teljes tudatában a történetekért való felelősséget azokra kénytelen áthárítani, akik az Érsek ur ökegyelmességének egyoldalú informálásával, vagy tényeknek tervszerű elhallgatásával a helyzetet minden különösebb szükségesség nélkül felborították.

Mindezek alapján nyugodt lelkiismeretünk és a legszentebb meggyőződésünk szerint, teljesen helytálló az egyháztanácsnak 1926 október 19-iki ülésén egyhangúlag elfoglalt, a jegyzőkönyvbe felvett és a jövőben kibontakozás alapjául szolgáló álláspontja, hogy

„az Érsek ur azon egyoldalú intézkedését, hogy ő a Novellát, amely kétoldalu megállapodásként kötött, egyrészt az egyházi főhatóság, másrészt a katolikuság egyetemét magában foglaló hitközség között, — most egyoldalúlag hatálytalanítja, az egyházközösség tudomásul nem veheti.

A Novella oly kétoldalu, valamennyiüket kötelező megállapodás, amelyet egyoldaluan sem az egyik, sem a másik fél, tehát sem a hitközség, sem az Érsek ur fel nem oldhat.

A Novella is ismer ugyan gondnokságot, de ezen gondnokság ki nevezésének és így az egyháztanács felfüggesztésének alapszabályszerű előfeltételei és indokai kell hogy legyenek, ezenfelül pedig meghatározott időbeli korlátozáshoz is van kötve.

Ily indokokat nem ismerünk, velünk hivatalosan ilyenek közölvé sem lettek és minthogy ránk nézve a Novella intézkedései feltétlenül kötelezők, tehát az Érsek urnak a Novella rendelkezéseibe ütköző határozatát magunkra nézve kötelezőnek el nem ismerhetjük.

A memorandumot a hitközség és

Tíz dinárért betörtek egy főutcai nagykereskedés raktárába.

Sok ennes értékűek voltak felhalmozva, de a betörő semmit sem vitt el az árukból.

Becskerék, febr. 24.

Nem mindennapi ügyben nyomoz tegnap reggel óta a becskeréki rendőrség. Betörők jártak egy főutcai nagykereskedésben és érthetetlen okból nem vittek el semmi mást, mint egy tízdináros bankjegyet. Az üzlet raktárában százezres értékek voltak felhalmozva, mindehhez azonban hozzá sem nyúlt a furesa járatban lévő rejtélyes célu betörő.

Üzletnyitáskor vették észre az Aleksandrova (Fő) utcai Szrpszka Trgovaeska Društvo D. D. (Szerb Kereskedelmi Társaság R. T.) alkalmazottai, hogy az udvar felől nyíló raktárajtót feltörték. Valóban az átjáróház udvarán lévő raktárajtó lakatja lefejtetten feküdt a földön, a keresztvasat oldalt odatámasztották a falhoz, az ajtó pedig betéve ugyan, de nyitva volt. A fűszerárú raktárban egy nagy üveg fejét leverték valamilyen éles tárggyal, tartalmából néhány deciliter kifolyt és beivódott a padlóba. A tettes alighanem szeszest italt keresett és nem volt hajlandó öngyilkosságot megkísérelni. Az üvegben ugyanis ecetsavat tartottak.

A betörő ezután a raktár árukészletei között turkált, a széthányt holmik olyan benyomást keltettek, mintha meghatározott tárgyat keresett volna, de az üzlettulajdonosának és alkalmazottainak állítása szerint, magával semmit sem vitt. Az egyik fiókban tíz dinár feküdt, ezt a bankjegyet zsebregyúrta és ellopta. Érdekes és megmagyarázhatatlan, hogy a tíz dinároson kívül semmit sem tulajdonított el. Eleinte azt hitték, hogy a munkájában megzavarták és zsákmánya hátrahagyásával menekülni kényszerült, de a helyszíni szemle e kombináció ellen szól.

Az üzletben ugyanis nem találtak összecsomagolt, vagy elvitelre előkészített árut, a betörő, látogatásakor mindent a helyén hagyott. Az egyedüli helytálló feltevés tehát, hogy valamilyen meghatározott tárgyat keresett és mivel azt nem találta meg, elhagyta a raktárt.

A rendőrség széleskörű nyomozást indított a rejtélyes betörő kilétének a felfedezéséért.

felszólamlási tanács megválasztott vezetősége és velük együtt az egyháztanácsnak 41, valamint a felszólamlási tanácsnak 10 tagja írta alá. A hitközség választását postán további töltött az egyházi főhatóság és a többi illetékes egyházi személyek címére és ezzel egyidejűleg megkezdették terjesztését a katolikus hívők sorában is.

HIREK

Annau Józsefné temetése. Tegnap délután fél 5 órakor folyt le Annau József malomtulajdonos tragikus sorsu feleségének, Annau Józsefnének a temetése. Annau Józsefné Budapesten keresett gyógyulást és mivel állapotát reménytelennek találták, mentőautón orvos kíséretében visszazárlították Becskerekre. Utközben, alig néhány kilométerre a határtól, Krszturon érte a halál. Az alig negyvenöt éves korában elhunyt uriaszony temetése nagy részvét mellett ment végbe. Az egyházi szertartást Kovács István pápai prelátus, apátplébános végezte nagy papi segédlettel.

A Közművelődési Egyesület vasárnapi első felolvasó ülése iránt városzerte nagy érdeklődés nyilvánul meg. Ez egészen érthető, ha tekintetbe vesszük, hogy a népdal zenei kifejlődésének ősnépe ilyen könyved modorban, átáramasztva rögzítve a megfelfedező zenei példákka a legelőzetesebb tanulás. A régi magyar zeneinek legszebb alkotásai kerülnek bemutatásra a legstilszerűbb és legjobb interpretálásban. Az előadás a Korona-szálloda nagytermében lesz délután pont fél 5 órakor.

A Szrpszka Krna kabaréjának fénypontja Eitz Jozefin grófné táncszámai.

Reyser Lajos szabadlábos. Reyser Lajost, a néhai „Rendkívüli Újság” volt szerkesztőjét a rendőrség tegnap kísérte át az ügyészségre, miután a rendőrkapitányságon kimért tizenkilenc napos elzárást elsen-

vedte. Az ügyészségen szabadlábra helyezését kérte, azzal az indoklással, hogy a négy hónapi fogházzól szóló bírói ítéletet szabályszerűen megfellebbezte, állandó lakása és rendszeres foglalkozása van, szökésétől tehát nem kell tartani. Az ügyészség helyt adott a kérelemnek és elrendelte Reyser Lajos azonnali szabadlábahelyezését. Reyser nyomban elhagyta az ügyészséget.

Bur-estély. A volt Bur asztaltársaság március elsején, vagyis kedden, farsang utolján este nyolc órakor társasvaesorát rendez a Kaszinó éttermében, amelyen vendégeit szívesen látja a rendezőség. A következő nap, vagyis hamvazószerdán Heringschmause.

Klasszikus zeneestély a Kaszinóban. Ma, csütörtökön a Kaszinó megismétli a már közkedvelté vált klasszikus zeneestélyét. Jaczkó zenekara ezúttal is a legkiválóbb mesterek műveiből ad pompás programot.

Bogár Juci, Bianka Boris és Fábán Irén mártól kezdve új táncokkal a Szrpszka Krna kabaréban.

A toráki autószerencsétlenség sebesültjének állapota változatlanul súlyos. A Velikitorák határában történt autószerencsétlenség súlyos sebesültjét Zachariás Aladárt még mindig Torákon ápolják. Állapota olyan súlyos természetű, hogy elszállítása orvosi tanácsra nem történhetett meg. Az arcán és a nyakán szenvedett mély sebek lassan hegednek be, a sebeket óvni kell a hidegtől és így Becskerekre való visszatérése előreláthatólag csak néhány nap múlva lesz lehetséges. Az autó, becskeréki egyes számú taxi, súlyosan megsérült és így a gépkocsi tulajdonosait is érzékeny kár érte.

Bolsevista rablótámadás Besszarabiában. Csisinauból jelentik: A városhoz közeli Vldaicina községben megdöbbentő rablótámadás történt az éjjel. Tíz felfegyverzett bandita éjnek idején beállított Alekszei Antonov lelkész lakásába, ahonnan

erőszakkal 50.000 leit és 500 aranyrubelt raboltak el. A rablók távozása után a lelkész zajt ütött, mire az éppen arra haladó esendőrjárat üldözőbe vette a banditákat, akik heves puskatűzzel fogadták a csendőroket. Egy esendőr súlyosan megsebesült, a rablóknak azonban az éj leple alatt sikerült eltűnniök. A hatóságok valószínűnek tartják, hogy bolsevista rablótámadásról van szó és a banditák a sötétben a Dnyeszteren keltek át és ezen az uton is szöktek vissza.

Vitoria Tamara olasz énekesnő és Sascha Reinhardt bási táncosnő a Szrpszka Krna kabaréban.

Uj ügyvédi iroda megnyitása. Dr. Mrkusity Jozsif ügyvédi irodáját megnyitotta Miletityeva utca (Temesvári utca — Zsitni trg) 3. sz. ház.

Február, március a legalkalmasabb két hónap a szeplők gyors elmulasztására.

Pattanások, szemölcsök, alkalmatlan hajszálak kiirtása.

Arcápolásra olcsó bérletrendszer. Hajfestés. Manicür. Végh kozmetika, Aleksandrova utca 24.

TUNGSRAM
rádiólámpa
minden rádió vonóképességét fokozza. 2148 Gyári főlerakat: VOLTA R.-T. VELIKIBESKEREK

Huszonegy éves asszonyka, mint rablóvezér. Csikágóban most foglak el egy öt tagból álló suhanc rablóbandát, amelynek tagjai az utolsó hónap alatt számos rablást követtek el, dacára annak, hogy egyetlen fegyverük egy gyermekeknek való játékpisztoly volt, amelyet a tizenkettes storeokban árulnak. A banda tagjai között van egy 21 esztendőss asszony is, akinek gyermeke is van s aki saját vallomása szerint 16 rablásban vett részt, csak azért, hogy egy kicsit érdekessé tegye az életét. Egyiküket, egy postarablási kísérlet alkalmával a hivatalnok agyonlőtte. A banda tagjai kivétel nélkül olaszok s mind 17—18 éves fiúk. Az asszony egy taxisoffőr felesége, aki azonban már nem él vele, mert, a mikor az asszonyról megtudta, hogy milyen kalandokba keveredett, különvált tőle. A gyermekük két hónapos.

A „Torontál” minden éves előfizetőjét ötvenezer dinárra biztosítja tűzkár ellen.

A jó diák ráér sétálni is, tanulni is, vidám, de kötelességtudó és praktikus. Könyveit, füzeteit, író- és rajzeszközait a „PRAVDA” könyv- és papírkereskedésben vásárolja.

Szülekedésünk van két elárusító kisasszonyra, esetleg fiatal segédre, kizárólag olyanokra, akik üzletben már alkalmazva voltak. Fizetés melléke: **Ba'ti**

Ingyen kap ötvenezer dinár biztosítást, ha egy évre a rendszeres kiadóhivatali áron előfizet a „Torontál”-ra.

Felolvasó szerkesztő távol, a szerkesztésért felel: **JUHÁSZ FERENC.**

Tavaszi seiyemkalapok érkeztek!
120—150 din-tól kezdve nagy választékban. Ruhák, bluzok kaphatók olcsó árban. Ruha és kalap alakítását és vasalását vállalja **ASZLÁNYI JULIA** Velikibecskerek, Nemanjina u. 7. (Tunner-ház). 144

Orient Bioskop Világszenzáció! Világszenzáció!
 Csütörtökön, febr. 24-én 5 és 1/2 9 órákor
 Pénteken, febr. 25-én 5 és 1/2 9 órákor
Az ígéret földje.
 Megrendítő, szociális, héber monumentális film 11 nagy felvonásban.
 Pénztárnyitás: d. e. 10-1/2 12-ig, d. u. 3-5-ig :: Vasár- és ünnepnapon d. e. 10-11-ig, d. u. 2 órákor.
 A főszerepben: **Raquel Meller.**
A TŰZPARIPA. Jön!

Olcsó harisnyavásár
 leltározás alkalmából mélyen leszállított áron
Röhrich és Kracker-cégnél,
 Alekszandrova (Fő) utca 22 sz (Fehér-ház). 314

Nyílttér
 Ezen rovat alatt közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség
Özletátvétel.
 Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy **Glauz Istvan** ur Geteova (Német) u. 29. szám alatti fűszerkereskedését a mai napon átvettem. Felhívom a cég esetleges hitelezőit, hogy követeléseiket nálam 8 nap alatt bejelentésük, mert későbbi jelentkezéseket nem vehetek figyelembe.
 Velikibecskerek, 1927 február 22.
Ilona Schlosser.

Od načelnika grada Vel. Bečkereka.
 Broj 437/1927. IV
Nabavka
 dve pisane mašine.
 Grad Veliki Bečkerek održaće 10. marta 1927. godine u 11 sati pre podne u kancelariji gradonačelničkog zvanja ofertalnu licitaciju za nabavku dve pisane mašine.
 Kaucija od 1000 dinara ima se položiti kod gradske blagajne, najdalje do 10 sati pre podne na dan licitacije, a priznanica o uplaćenju kauciji ima se ponudi priključiti.
 Ponuda mora biti snabdevena sa takšenim markom od 100 dinara.
 Naknadno prispelo ponude neće se uzimati u obzir.
 U Velikom Bečkereku, 11. februara 1927. godine.
B. Aleksić, gradski načelnik.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy a **Toskov-féle vendéglőt**, a volt honvéd kaszárnyával szemben, a mai napon átvettük, ahol minden szombaton és vasárnap **táncostélyt** rendezünk.
 Folyó hó 26-án este **álarcos-bál.**
 Kitűnő konyha és italokról gondoskodik és számos látogatást kér
Bering György és neje Katarina.
 401

501-es Fiat-autó
 teljesen jó állapotban, egy Máv. cséplőszekrény elevátorral és Fordson traktorral, olcsón eladó.
 391
Krasznity Mladen, Szrpszkiitebej.

Farsangi táncostély a „Drina”-ban!
 Szombaton, febr. 26-án este a „Drina” éttermében **havasoráva** egybekötött táncostély lesz. Kedden, utolsó farsang napján d. u. 3 órai kezdettel gyermekbál és este felnőttek részére táncostély. Kitűnő ételek és italokról gondoskodik és számos látogatást kér
OSZTÓ JÁNOS vendégfő. 399

Teljesítőképeség
3000 téglá naponta.

Garage Djura Dimitrijević
 több teljesen jókarban lévő
autó
 8-15.000 **dináros** árban igen kedvező feltételek mellett eladó 382
Pasityeva (Tomasovc) u. 3. sz

Több ügyes utazó és ügynök
 állást nyer 371
rádió szakmában.
 Ajánlatok az Orient hírlapiroda főutcai üzletében adandók le.

Od načelnika grada Vel. Bečkereka.
 Broj 2298/1927. V

Nabavka
 plinskog ulja za gradsku električnu centralu.
 Grad Vel. Bečkerek održaće drugu ofertalnu licitaciju 2. marta 1927. god. u 11 sati pre podne u gradonačelničkoj kancelariji za nabavku tri cisterne plinskog ulja.
 Ponude moraju biti snabdevene sa taksom od 100 dinara i na kuvertu naznačeno „Ponuda za liferovanje plinskog ulja”.
 Kaucija se polaže u smislu 88. čl. zakona o drž. računovodstvu.
 Isto tako uz ponudu mora se priključiti uverenje o nadmetačkoj sposobnosti, kao i uverenje o isplaćenju porezi, a u ponudi ima se naznačiti, da su svi uslovi poznati i da se istima podvrgava.
 Naknadno prispelo ponude, kao i one, koje ne odgovaraju odredbama čl. 87, 88, 90., 91. i 93. zakona o drž. računovodstvu, neće se uzeti u obzir.
 Uslovi, po kojima se ima izvršiti liferacija, mogu se za vreme zvaničnih časova kod gr. računovodstva dobiti.
 U Velikom Bečkereku, 5. februara 1927. god.
B. Aleksić, gradski načelnik.

A „RAPID” kézitőglapréssal
 kifogástalan téglákat készit 3 munkás tiszta földből víz bekeverése nélkül.

Blaupunkt
 a legököltebb fejhallgató
KONRAT D. D. Szubotic
 becskerei képviselete és lerakata
HAAS & CO. VELIKIBECSKEREK,
 a Turul-cipőáruház udvarában 112

Vigyázzon a szemére!
 Csak szaküzletben vásároljon!
 A valódi „ZEISS” szemüvegek gyári lerakata 67

Keresünk agilis és ügyes, óvadtéképes képviselőket és ügynököket, valamint ellenőröket Velikibecskerek és Bánát részére azonnali belépésre. Írásbeli ajánlatok fényképpel ellátva, referenciákkal és fizetési feltételek megjelölésével
„SINGER” BOURNE & CO
 varrógépterakata címre küldendők 400

Rapid
 ügynökség és bizomány,
 a szab. „RAPID” kézitőglapréssal vezéreképviselete Velikibecskerek, Obala Princeze Jelene 4
 Képviselet és raktár:
Straun Marcel cégnél
 Velikibecskerek.
 Rövid idő óta már sok 100 gép van üzemben.

MINDEN HÁZNÁL nélkülözhetetlen
BRÁZAY MENTHOLOS SÓSBORSZESZ

 Hirtelen fellépő rosszullétnél, fogfájásnál, fejfájásnál, néhány csepp **BRÁZAY** sósborszesz enyhülést nyújt. Mint fájdalomcsillapító és bedörzsölőszer utolérhetetlen hatása, köszvényénél, szagatásoknál és reumás fájalmaknál a fáradt, munkában kimerült test a bedörzsölés után frissé válik. Fürdővizhez keverve felnőttek és gyermekek részére a legjobb szer. Kapható minden gyógyszerárban, drogériában és házi cikk kereskedésben. SHS vezéreképviselet és lerakata **DESTILAT D. D., ZEMUN**
 Törv. védve.

A. MAYERHOFF
 V. Becskerek, Alekszandrova u. 10.

Citroën-autó
 teljesen jó állapotban 392
 olcsón eladó.
 Cím megtudható a „BEGA” hirdetővállalatnál Velikibecskereken.

Fő utcán 3 szobából álló udvari
irodahelyiség,
 mely műhelynek vagy raktárnak is alkalmas, azonnal kiadó.
 Bővebbet **Brača Komlošnál.**

Alekszandrova (Fő) utca 372
 13. sz. első emeletén egy különbejáratu előszobával kapcsolatos 3 fő-utcaára néző ablakos
butorozott szoba
 március 1-ével kiadó. Tudakozódhatni öv dr. Mangold Samunénál

Szóloveszöket,
 mindennemű amerikai fajtát, kiforrott és gyöke-es, valódi Teleki-féle kiválasztásban, Berlandieri oltásokat szállít
 a „P. vi jugoslavenski loznjaci”
 Daruvar (Hrvatska). Kérjen árjegyzéket.

Két jó házból való
csinosfiatalleány
 a szolgálaton azonnal felvétetik.
Városi cukrászda
 Alekszandrova u. 1 396

Magyarul vagy németül tud
földmunkásokat és családokat
 február végétől kezdődőleg
Kanadába
 szállítunk. Indulás hetenkint. 144
 Minden felvilágosítást szívesen ad
ingyen
 a **CANADIAN PACIFIC**
 Beograd, Wilsonov 107.,
 Szombor, R. Kovačić, Pariska 2
 Óvakodjatok hamis ügynököktől!

Kitűnő fehérbor kapható
 Vljajny és Todorovity-cégnél
1 liter ára 8 dinár.

Jó minőségű harisnyák
 csakis a **NÉPBANK** rövidáruosztályában.
 Minden párért szavatosság! 72 Minden párért szavatosság
 Nagy választék az összes kézimunkaanyagokban, rövidárakban és tavaszi ruhadiszujdonságokban.